

FOLYTATHATÓ-E A BŐVÍTETT ÚJRATERMELÉS A MÁTRÁBAN?

REMÉNYFYNÉ ZSIGMOND KATALIN

Környezetünk, lehetőségeink, a munkánkkal szemben támasztott társadalmi igények állandó változása arra kényszerít bennünket, hogy az előttünk álló feladatok megoldása érdekében újból és újból átgondoljuk eddig végzett munkánkat, annak eredményeit és eredménytelenségeit, s a levont következtetések segítségével keressük az adott körülmények között járható utat.

Az erdőgazdálkodás mindenkori, leg-
alapvetőbb feladata a gondjaira bízott
erdővagyon bővített újratermelése. A ko-
rábbi években az erdőfelújítás terén en-
nek a követelménynek megfelelt a gaz-
dálkodó, ha az „egyes termőhelytípuso-
kon alkalmazható célállományok...” c.
kiadvány által megszabott keretek között
mozogva újította fel véghasználati terü-
leteit. Ma már ez a mozgástér beszű-
kült, kötelezővé vált az erdőterv erdő-
sítésre vonatkozó előírása, mely — sok-
szor egyéni megítélés szerint— a termő-
hely potenciális termőképességét legjob-
ban kihasználó, egyetlen fafajt tartalmaz-
za. Egyértelmű, hogy

a bővített újratermelés igényét legmagasabb fokon a termőhelyet legjobban hasznosító célállomány létesítésével elégítjük ki.

De hogyan, s milyen áron tudunk meg-
felelni ennek a követelménynek? Még az
1982—1984. években, erdőfelújítási te-
vékenységünk során szabadon választ-
hattunk a fentebb említett kiadvány le-
hetőségei közül. Erdőgazdaságunk terü-
letén e három év alatt befejezett erdő-
felújítások átadáskori célállomány-meg-
oszlását és az anyaállományoknak a vég-
használatot megelőző fafaj-összetételét az
1. táblázat tartalmazza.

Ebből kitűnik, hogy az eredetileg 61
százalékban sarjeredetű állománnyal bo-
ritzott erdőterület helyén a befejezéskor
mindössze 15 százaléknyi sarjat mért fel
a műszaki átvétel. A fafaj-összetétel is
kedvezően változott — a tölgy területe
70%-kal, a lucfenyőé 14%-kal növekedett,
a bükk szinten maradt, a cser—gyertyán
25%-kal csökkent. Az akác által eifog-
lalt terület mértéke nem változott ugyan,
de a nemesnyár-termelésre alkalmatlan
termőhelyek területével bővült, az akác
ról a fenyőre történő szerkezetátalakítá-
sokéval (40 ha) viszont csökkent a meny-
nyisége.

**Alapvető feladatunk az is, hogy a ránk
bízott területen jövedelmezően hajtsuk
végre a bővített újratermelést,**

így azt is célszerű megnéznünk, hogy
milyen költségfelhasználás, illetve pénz-
ügyi eredmény mellett értük el az előb-
biekben részletezett természetes mutatókat.
A keletkező erdőfelújítási kötelezettség
megközelítően azonos feladatot állít elénk
évente, így a 2. táblázat adatait felhasz-
nálhatjuk válaszként a feltett kérdésre.

A három év alatt ágazati szinten köl-
tél nyolcmillió forinttal kötöttünk többet
az erdőfelújításra az ugyanezen idő-
szakra leszámolt termelési értékénél —
s hol van még a vállalati általános költsé-
g fedezete, s valamennyi minimális,
tisztességes haszon? — Évente hiányzott
10—15 millió termelési érték az ilyen
mértékű költségfelhasználáshoz.

Hogyan tudunk megfelelni a most már
ennél is magasabb szintű erdőfelújítási
igényeknek? Hiszen az egységárak eme-
lése nem tart lépést még a költségek
növekedésével sem. Felvetődhet az a gon-
dolat is, hogy pazarlóan bánunk a költsé-
gekkel; jobb szervezéssel, körültekintő-
bb, lelkiismeretes munkával eredmé-
nyesebben dolgozhatnánk.

Bizonyára így is van, de nem lehetünk
sokkal rosszabbak az átlagnál ezen a té-
ren, hiszen az egyéb, egységáras erdő-
fenntartási munkák ágazati eredményé-
nek összege közvetlenül az egységár vál-
tozása előtt is pozitív (3. táblázat), s
minden bizonnyal az erdőfenntartási te-
vékenységünk minősége is megüti az át-
lagszínvonalat. Mindezekből következik,
hogy

**a növekvő feladatokat hozamuknál na-
gyobb mértékben növekvő költségfelhasz-
nálással tudjuk csak végrehajtani**

az adott körülmények között. Az újrater-
melés ilyen mértékű bővítését terü-
letünkön nem fedezik az erdőfelújítási
egységárak. Elvárható-e ilyen kiélezett

Az 1982—1984. évi befejezett erdősítések célállománya az átadáskor és az anyaállomány fafajösszetétele a véghasználat előtt

	Tölgy		Bükk		Cser		Gyertyán		Akác		Egyéb kom.-lomb	Egyéb lágylomb	Nem-mesnyár	Lucfenyő	Erdői, feketefenyő	Összesen
	mag	sarj	mag	sarj	mag	sarj	mag	sarj	mag	sarj						
Fafajösszetétel a véghasználatkor hektár	89,5	222,7	148,2	54,6	278,8	489,3	19,0	86,0	41,7	283,2	0,9	22,6	91,5	13,5	20,4	1.861,9
%	4,8	12,0	8,0	2,9	15,0	26,3	1,0	4,6	2,2	15,2	0,1	1,2	4,9	0,7	1,1	100,0
Célállomány a befejezéskor] hektár	454,9	203,1	203,1	407,0	407,0	35,1	284,9	15,3	23,7	26,8	269,2	141,7	1,4	14,5	7,6	1.861,9
%	24,4	10,9	10,9	21,9	21,9	1,9	15,3	0,8	1,3	1,3	1,4	1,3	1,4	14,5	7,6	100,0

gazdasági helyzetben a gazdálkodótól, hogy megélhetésének kockáztatásával feleljen meg ilyen szinten a bővített új-ratermelés követelményének — hiszen ebben a térségben a többi alapvető erdőgazdálkodási tevékenységnek is igen alacsony a jövedelmezősége?

Miként lehetne feloldani az egyre fokozódó feszültségeket?

A különböző természeti és egyéb objektív körülmények következtében nagymértékben eltérő erdőfelújítási költségek fedezetéül nem alkalmasak az átlagos erdősítési egységárak.

Az egyes térségek különböző erdőfelújítási költségeivel arányban álló egységárakat kellene kialakítani.

A jövő erdőállományának értékében térülő erdőművelési munka minőségét is külön figyelembe kellene venni az egységárak megállapításánál. Nem lehet azonos értékű egy kis egységű, többszörösen vadragott bükkös vagy tölgyes erdősítés a vadkárelhárító kerítéssel védett, sűrű, egészséges, természetes felújítással.

Ezeket kivül természetesen keresnünk kell a felújítási költségek csökkentésének a lehetőségét is. Törekednünk kell minden lehetséges eszköz felhasználásával munkánk minőségének a javítására.

Az összes költség 12⁰/₀-át kitevő vadkárelhárító kerítés építési, valamint az egyéb,

vadkárosítás miatt felmerülő többletköltség áthárítása az illetékesekre lényegesen emelné az egész erdőgazdálkodás eredményét.

Azokon a területeken, ahol hosszú távon sem térül meg a befektetett munka az előírt, új állomány értékében, meg kellene elégednünk — alkudnunk — a kevesebb költséggel járó, egyszerű újratermeléssel, s a rendelkezésre álló erőforrásokat a távlati érdekeket jobban szolgáló erdőfelújításokra fordítani.

Mindezeket végiggondolva, bízom benne, hogy meg fogjuk találni a helyes utat, ha nem tévesztjük szem elől — az erdőgazdálkodás bármely szintjén dolgozva —, hogy „az utókor az, amelynek javára minden erdőgazdának munkálkodnia kell” (Decrett), s olyan helyzetet teremtünk, hogy ez lehessen az egyedüli járható út számunkra.

Erdőfelújítások költségelemzése

Évszám	Egységáras erdősítések + I. kiv. szerkezet-átalakítás termelési értéke	Termelési költség (talajelőkészítés, erdősítés, ápolás, védelem)	Vadkárelhárító kerítés építés költsége	Szűkített önköltség	Ágazati eredmény
ezer Ft					
1982	34,907	28,764	4,234	32,998	+1,909
1983	34,190	33,279	3,963	37,242	-3,052
1984	33,697	35,302	5,058	40,360	-6,663
Összesen	102,794	97,345	13,255	110,600	-7,806

3. táblázat

Az 1984. évi egyéb egységáras erdőfenntartási munkák költségelemzése

Művelet	Terület	Termelési érték	Szűkített önköltség	Ágazati eredmény
	ha		ezer Ft	
Befejezett ápolás	2,243	8,171	5,373	+2,798
Tisztítás	1,791	6,608	5,357	+1,251
Törzskiválasztó gyérintés	871	1,294	1,781	- 487
Összesen	4,905	16,073	12,511	+3,562

Az Erdészeti és Faipari Egyetem 1984-ben kinevezett állami vezetőinek megbízatása 1987. június 30-án lejárt. Július 1-től a Minisztertanács és a Mezőgazdasági és Élelmezésügyi Minisztérium a következő oktatók részére adott vezetői megbízatást:

Rektor: dr. Gál János tanszékvezető egyetemi tanár.

Rektorhelyettesek: dr. Winkler András egyetemi docens, oktatási rektorhelyettes; dr. Németh Károly egyetemi docens, nevelési-továbbképzési rektorhelyettes; dr. Tihanyi Zoltán egyetemi docens, tudományos kutatási rektorhelyettes.

Dékanok: dr. Igmándy Zoltán tanszékvezető egyetemi tanár, az Erdőmérnöki Kar déjánja és dr. Hargitai László tanszékvezető egyetemi docens, a Faipari Mérnöki Kar déjánja.

Dékanhelyettesek: az Erdőmérnöki Karon dr. Kőhalmy Tamás tanszékvezető egyetemi docens és dr. Marosvölgyi Béla egyetemi docens; a Faipari Mérnöki Karon dr. Szabó Imre tanszékvezető egyetemi docens és dr. Szabadhegyi Győző egyetemi adjunktus.

Főiskolai Kar főigazgatója: dr. Joó István tanszékvezető egyetemi tanár; **helyettesei:** dr. Szabó Gyula tanszékvezető főiskolai tanár és dr. Ágfalvy Mihály főiskolai docens.

Egyetemi főtitkári kinevezést kapott Varga Szabolcs okleveles erdőmérnök.

Az egyetem társadalmi intézményeinek tisztségviselői: dr. Horváth Béla tanszékvezető egyetemi docens, MSZMP-titkár; dr. Wilfing László egyetemi adjunktus, a szakszervezeti bizottság titkára; Facskó Ferenc számítástechnikai laboratóriumvezető, KISZ-titkár.